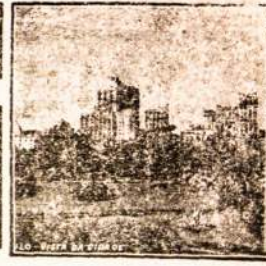

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“

Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 15\$000 pusei metu 8\$000. Atsk. numeris 300 reis.
Redakcija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

Redaguoja
St. Vancevicius

S-ti METAI.

SÃO PAULO, 1926 m. Balandžio - Abril mėn. 25 d.

NR. 17 (381)

Allo! Allo Allo!

SÃO PAULO LIETUVIŲ KLUBO
GRANDIOZINIS

KONCERTAS — BALIUS

Ivyksta ši Šeštadieni, balandžio 25 diena, 9 val. vakaro. Puikiausioje Salėje
Ant Rua Nestor Pestana Nr. 21 (prie kino „Odeon“)

PROGRAMOJE DALYVAUJA GERIAUSI S. PAULO DAINININKAI ITALAI:
P. Ansaldi, Perrota Filho, Domingos Macri ir kiti.

Pianistė prof. Georgina Perra skambins pianu solo. Programoje taip pat daly-
vauja mūsų Dainininkas T. Mažeika ir smuikininkas Vl. Ogževaila.

Dainininkams akompanuos prof. Perfetti ir prof. Georgina Perra.
Smuikininkui Vl. Ogževailai akompanuos J. Stankūnas.

Griež lietuviškas Džaz-bandas

sudarytas iš geriausių lietuvių muzikantų.

Iėjimas tik su pakvietimais kuriuos reikalinga išgyti iš anksto
nes vietoje pakvietimu nebus.

Pirma karta São Pauly toks didelis ir gražus lietuvių koncertas -- balius. Ne-
praleiskite progos ir pasistenkite kuogreičiau išgyti pakvietimus, nes pakvieti-
mu skaičius labai apribotas ir vėliau nebus galima gauti.

Šiandien pat dar galite gauti pakvietimu „Lietuvio“ redakcijoj, lietuvių mokyklo-
se ir pas klubo narius. Atsilankę nesigailsite, nes tik čia gražiai ir linksmai
praleisite laiką.

LIETUVOJE

Į Lietuvą atvažiuos 100 norvegų

Lietuvių-norvegų draugija gavo iš Norvegijos žinią, kad šią vasarą į Lietuvą atvažiuos 100 norvegų ekskursijų. Ekskursantų tikslas — arčiau susipažinti su Lietuva ir išplėsti artimesnius dviejų valstybių kultūrinius bendradarbiavimus.

Klaipėdoje statys naują aerodromą

Prie Klaipėdos, Pempininkų laukuose esantį aerodromą norėta panaudoti ir kityvams, kurie šią vasarą pradės vidaus susisiekimą Kaunas — Klaipėda — Palanga. Šį aerodromą mūsų atitinamos įstaigos jau norėjo pradėti taisyti, bet Klaipėdos miesto magistratas nu tarė suinteresuotoms įstaigoms pasiūlyti naują aerodromą statyti už miesto pievose, prie kanalo. Egi, miestams galėtų ten naujam aerodromui sklypą nu pirkti. Dabar esamas aerodromas būsiąs naudojamas kitiems tikslams.

Šiais metais numatoma pastatyti 113 tiltų.

Šiais metais visame krašte numatoma pastatyti 113 tiltų, pastatymo iš lėšos sieks virš 892.000 lt. Numatoma pastatyti 24 gelžbetoninius tiltus už 435.000 litų, 73 medinius — už 328.000 lt. ir 16 mišrių už 129.000 litų.

Tų statyba numatoma šiose apskr. Alytaus apskr. — 4 nedideli mišraus tipo tiltai, Biržų apskr. — 1 gelžbetoninis tiltas, Kauno apskr. — 21 medinis tiltas, Kėdainių apskr. — 1 didelis gelžbetoninis ir 3 mediniai tiltai, Kretingos apskr. — 4 mediniai tiltai, Marijampolės apskr. — 7 mišraus tipo tiltai, Mažeikių apskr. — 3 mišraus tipo tiltai, Panevėžio apskr. — 3 mediniai ir 2 gelžbetoniniai tiltai, Raseinių apskr. — 5 gelžbetoniniai tiltai, Rokiškio apskr. — 5 mediniai ir 1 gelžbetoninis tiltas,

Šakių apskr. — 10 mažesnio tipo medinių tiltų, Šiaulių apskr. — 11 mato tipo gelžbetoninių tiltų, Tauragės apskr. — 4 mediniai tiltai, Teišių apskr. — 1 gelžbetoninis ir 3 mediniai tiltai, Trakų apskr. — 4 mediniai tiltai, Ukmergės apskr. — 1 gelžbetoninis tiltas ir kelis medinius, Utenos apskr. — 7 medinius ir 1 gelžbetoninį tiltą, Vilkaviškio apskr. — 5 medinius ir 1 gelžbetoninį tiltą, Zarasų apskr. — 4 medinius tiltus.

Lietuviška duona austrams.

Iš Lietuvos ir Latvijos Austrija nupirko apie 700 vagonų rugių 500 vagonų rugių malanai ir bus atiduoti žiemoms pagalbos komitetui, išdalinti juos neturtintiems kalnų gyventojams, ir 200 vagonų bus parduoti malūnams malimo ir transporto išlaidoms padengti. Austrijų duonos trūkumas privertė tartinis su Insubrucko duonos fabriku įvesti naujai duonos rūšiai. Iki šiol duona buvo kepama pusiau kviečių ir rugių, dabar bus kepama naujo tipo duona, susidedanti iš 20% kviečių ir 80% rugių. Tokiu būdu duona bus atpiginta 3%.

Visoje Lietuvoje bus moderniška maisto produkcijos gamybos ir prekybos priemonė.

Dėl nesamų tobulų maisto produktų gamybos ir prekybos priežiūros įstatymų, visoje Lietuvoje maisto produktų gamyba ir prekyba beveik išimtinai tvarkė vietinės savivaldybės privalomais įsakymais. Dėl to įvairiose vietose šioje srityje susidarydavo tam tikrų skilimų, o to viso rezultate daugiama turėdavo nukęsti vartotojai. Į tokia nenormalią padėį buvo atkreiptas dėmesys. Šiuo atku vidaus reikalų ministerijoj paruoštas platus maisto produktų gamybos ir prekybos įstatymas,

Zaigaričių Agnona.

Kasos.

(tęsa)

Abi vedėjos už tai jau išmetinėjo, bet apmaudą slėpdamos laikėsi kukliu, deramose pozose. Pirmininkės teise pasinaudodama, pensjonato valdybos dalyvė stogiančiu balsu prabilo:

— Sakyk, Irena, kas kaltininkas? Irena, pažvelgusi į Idą galvėdavo ir paglėžos žvilgsniais, ir, lyg išaugdama, tiesdamasi į tartytojus drąsiai prabilo, pakartodama:

— Mano vardas Irena Juraitytė. Esu devyniolikos metų. Pensjonate esu tik pusmetį, ir tik tam, kad Idos plaukus nukirpti! Aš juos nukirpausi.

— Irena! Irena!.. staiga instinktyviai sušuko nuskrustaotoji.

— Irena?.. — choru sušuko pensjonatės.

— To betūko mūsų įvariai įstiga!.. — lamentavo pensjonato personalas, o pirmininkė nejuokais taip snarkiai ranka smogė į stang, kad pensonė stiklai subrėjo, tik akūsą svituoją rėmėnai rankoj virpanėnai kreslėno. Tačiau, nekrepdama į tai dėmesio, pirmininkė raišino atidantį prieš žia esančius nu ikaltymo priešas į oiga, sakydama:

— Irena pati prisipažinai! Gerai!.. Bet dabar leisk mums tavimi pasitikti

kad teisingai liudysti, nežinūrint ir to, kad tikslą pasiekė. Bet, nors būtų ir dėl rimtos priežasties, tu neišsiteisinsi, nes išgaudama čia pliktu tikslu įžeidit pavyzdiną, populiarą mūsų įstaigai!.. Todėl savo kaltumą čia liudysti tik vidujinė Y. N. pensjonato tvarkos, o už tikslių nedorybių vykdyti čia įsivaivima tave pavėsim valdžios teismui!

— Esu visam kam pasirėngusi! — rūtaai atsakė Irena. Ir tertum vidūny kovos, kurioj savy pajuto dvasinės pergalės žiburėjį, pradėjo pakelti oaksu:

— Per visą pusmetį tam buvau pasirėngusi ir be vargo kasdien galėjau tą padaryti!.. Bet Idos gerai išdystė visišems, taip pat ir man neleido keršto įvykdyti. Bet užvakar tikslas visai į vėžes pakryvo!..

Čia Irena nušėčiuo ir joje matėsi susikanpinimas, lyje į kalną lipi. Prieš tartytojų stalą ji stovėjo tiesi, kaip bokaitas. Jos raudonos lūpos buvo suglaustos ir akys, iš po tankių, ilgų blakstienų rūšėjų, ugnį aplink žerdamos, darė ją ne kokia nors bliko kaltininke, bet kaltintoja ir pikto siaubona dėtoja!.. Ji drąsiai apžvelgė tartytojus, studentus ir ilgiau sustojai prieš Idos tarė:

kuriam pradėjus veikti šios srities priežiūra bus samdoma ir ypatingai didelis dėmesys atkreiptas į švara.

Kariuomenės ir visuomenės susiartinimo šventė įvyks gegužės pabaigoje.

Studentų atsargos karininkų korporacija su kitomis kariškoms ir visuomeninėms organizacijoms šventė iniciatyvos suruošti ir šiemet kariuomenės ir visuomenės susiartinimo šventę. Tam darbui jau energingai ruošiamasi ir dauguma Lietuvos valdiškų įstaigų tokiam studentų žygiui pritaria ir jį remia.

Kaune kariuomenės ir visuomenės susiartinimo šventė įvyks gegužės pabaigoje. Pereitais metais tokios šventės pasėkoje buvo įsteigta ginklotoms krašto pajėgoms remti organizacijų sąjunga, kuri dabar sėkmingai ugdo ginklų fondą.

Šiais metais bus didelis kultūrinis judėjimas.

Lietuvos mokytojų sąjunga nutarė šiais metais suruošti pedagoginius metus, per kuriuos visi mokytojai lankysis kitose savo apylinkėse mokyklose ir ten atitinkamomis temomis skaitys viešas paskaitas. Numatoma, kad iš to susidarys gana didelis kultūrinis judėjimas, nes kiekviename valsčiuje yra po 10 — 15 pradžios mokyklų ir kol kiekvienas to valsčiaus mokytojas aplankys kiekvieną mokyklą, tai užtruks gana ilgas laikas. Tokios paskaitos bus skaitytos ne tik provincijoje, bet ir Kauno kiekvienoje mokykloje.

Daug firmų nori Alytaus tiltų statyti.

Kelių valdybai paskelbus konkursą, Alytaus tiltui statyti, atsirado daug norinčių tą tiltą pastatyti vietinai ir užsienio firmų. Kelios anglų firmos net apsuntė savo inžinierius visą situaciją apžiūrėti vietoje ir tilto statybos projektą paruošti. Mat, nors tilto statybos projektas yra jau paruoštas, tačiau firmos turi dalyvauti konkurse

tik su savo projektais. Kaip žinoma šio tilto statyba prasidės šią vasarą ir kainuos apie vieną milijoną litų.

Už apkrėtimą venerine liga — devyni metai kalėjimo.

Kauno apygardos teismas nuteisė devyniais metais sunkiųjų darbų kalėjimui tūlą Ambrozą. Ambrozus buvo kaltinamas tuo, kad apkrėtė venerine liga nepilnametę mergaitę.

Jau prasidėjo lūšnų griovimas.

Vyr. statybos inspekcijoje yra 954 aktai priverstinai nugriauti netinkamos trobos — lūšnas.

Šis nugriovimo darbas pavasariui išaunus jau bus pradėtas. Jų vietoj žada išdygti gražūs moderniški trobestai.

Žydai vieton pinigų, išveči iš Lietuvos prekes.

Žydai Lietuvoje turėjo įsteigtą tautinį fondą, kurio buvo tikslas pinigais išvežti ir investuoti Palestinoje. Valiutų suvaržymas, esant išsleistu įstatymu, uždraudė pinigų gabenti į užsienius. Į Kauną buvo atvykęs iš Palestinos Anglų Palestinos banko direktorius kuris tarėsi su Lietuvos vyriausybės atstovais. Sutarta, vieton pinigų, išvežti Palestinoi Lietuvos prekes, ir bendrai pasikeisti prekėmis tarp Lietuvos ir Palestinos.

TIK «LIETUVY» PASISKELBĖS TAMSTA TURĖSI IŠ SKELBIMO NAUDA. SKELBIMU KAINOS PRIEINAMIAUSIOS.

— Tik kaip kiekvienam patekusianį į pinkles žmogus... — Ir tik tiek? — Tik tiek!

— Tai, pagaliau, už ką keršijai? — Už brolio pražūtį!..

Pirmininkė, sudominta atsakymu, kiek šveinesnė, smalsiu balsu kvietė ją, sakydama:

— Irena, eik prie stalo ir sakyk į gerbiamus tartytojus ir turdytojus aiškia Idos kasų nukirpimo priešas!

Irena priėjusi prie stalo, dar kartą išdidžiai apžvelgė tartytojus ir sudomėjimu ausuojančius studentus, pusiau paglėžos, pusiau atgalios žvilgsni metusi į Idą ir jos ant stalo gulintias kasas, pradėjo:

— Kalbant apie brolio žūtį, aš kalbu apie savąjį broį! — To sakinio kirčiuis į tartum visų klausė — ar dabar suprantate?

— Mano brolis Kazys grįžęs iš universiteto tarnavo valstybės banko kasininku. Jis buvo patenkintas, o šeima: tėtis, mama, našta esuo ir aš tuo džiaugėmės. Aš jį labai mylėjau ir jis mane taip pat — buvova tikri draugai! Seni tėvai džiaugėsi juo ir jo medžiagine parama. Po metų tarnybos brolis kartą parėjo susirūpinęs, ką mes visi pastebėjom. Jis į klausimus atsakė: — Pleskai! epipėžė banką ir kaip kam ką tik ir gyvybės neatėmė!

(b. d.)

Lietuvių Tauta ir jos paskirtis

Jo Ekscelencija Ponas Valstybės Prezidentas A. Smetona kovo 24 d. valstybės teatre ideologiniu paskaitu pradžios proga pasakė tokia kalbą:

Tautų apsisprendimo dėsniai.

Didžioji prancūzų revoliucija, paskelbusi žmogaus teisių dėsnius, skelbė ir tautų laisvę. Jos vardu ir Napoleonas sėkmingai kariavo, kūrė naujas valstybes, braižė naują Europos žemėlapi. Paskum jis buvo karalių tautos įveiktas, tačiau jo žygiams paskelbta tautiškos laisvės mintis paiko neišdildomų pėdsakų. Poetai ir šaipijai viešiuomenė žavėjosi jos kilnumu, o politikai ją, kaip naują gerybę, naudojo savo uždaviniams. Devynioliktais amžiais tai pavergtųjų tautų sąjūdžio aušras. Būdėdamas svetimo jungio ir norėdamas pačios savo valdyti, jos ieškojo progos išsivaduoti. Tačiau vienos sąmonės ir noro tautai tapti laisva: neužtenka: reikia dar patogios aplinkumos ir, kartais, kitų paramos. Taip va graikams padėjo atsispalaiduoti iš turkų valdžios angiai, kai norėjo įsitvirtinti Viduržemio jūroje; bulgarus užstojo rusai, siekdami savo įtakos Balkanuose. O priešingas pavyzdys tai Lenkijos ir Lietuvos sukilimai, nepavykę ne tik dėl to, kad buvo pontiki ir kad stigo vieningos tautiškos sąmonės, bet ir dėl to, kad stipriems kaimynams nepatiko.

Dar daugiau, nekaip Napoleono žyginai, išjudino tautos Dėdysis Karas, sukūrė netik Europą, bet ir visą žemės rutulį. Pasionę Versalio Sandora, jis davė progos Prezidentui Vilsonui iškelti ir suformuluoti tautų apsisprendimo teisę. Jos laikantis, Austrovengrija suskilo, ir milžinio Rusijos buvo atplėstas vakarų pakraštis; Vokie apkarpyta iš vakarų ir iš rytų. Visame tume plote išsiskėtė buvusios valstybės ir susikūrė nauji. Taip buvo sudarytas naujas Europos žemėlapis. Bet ar jis liks toks ilgam?..

Versalio Sandora paskelbė teisę tautoms apsispręsti, bet nenustatė ir negalėjo nustatyti sąvokas, kas yra tauta. Mokslas ir politika sutinke, kad tautybės pažymių yra vidinių ir viršinių, bet kaip jie apčiupti, vertinti ir tvarkyti gyvenime, tai vienu sutaria kūrų nesutaria. Visų svarbiausia yra betgi vidinis tautos pažymys, — jos sąmonė, jos pasisakymas, jos nori ir daro, kad būtų laisva. Bet ar toji

sąmonė lengvai duodasi spėjama? Ar ji visuomet ir visur to paties turinio? Istorija rodo, kad jos turinys yra nepastovus daiktas, destis kada ir kur jis pasireiškia. Senovėje romėnas galėjo būti kiekvienas romėnų imperijos pilietis, kad ir tolimiausios provincijos vistiek kurios kilmės, kurios kalbos ar tikybos būtų turęs. Tai civis romanus ir daugiau nieko. Viduržemioje Popiežiaus imperijoje tautos varto katalikais, o reformacijos metu, suskilus Vakarų Europai, katalikais ir protestantais, atsiranda sąmonių tautinių valstybių, kur greta lotynų kalbos ima reikšius giutoji mintis kalba su savo literatūra. Tauta, vadinasi, ima savaime jausti, savaime galvoti ir savo gimtąja kalba kalbėti. Istorikai imant kitę tautos sąmonę ir Lietuvoje. Kovo su ordinu ją teikė pagoniškas patriotizmas, pasireiškęs savu tikėjimu ir savo kalba. O kaip praplito Didžioji Lietuvos Kunigaikštija ir kai praslydė Lietuvoje kelią krikščionija, tai senąjį pagoniškąjį patriotizmą pakeitė valstybiškas patriotizmas, stiejęs drauėn įvairias kiltis įvairių tikyba. Valstybiškas jis paliko ligi atsiminolio: amžinus pabaigos, kol pagaliau pateko Lietuva Rusijos valdžion, nespėjęs virsti tautišku patriotizmom. Be to, reikia atsiminti, kad tuomet tik bajorai ir laisvę žmonės buvo tautos nariai, o liaudis, vadinasi, didžioji dalis tautos nariai,

kaip mes ją dabar suprantame, buvo beteisis priedas ir dėl to negalėjo sudaryti vieningos tautinės sąmonės su viešpatavusiais luomais. Ir tai dar tenka pažymėti, kad liaudis skyrėsi nuo jų, pasidavusių rusų ar lenkų įtakai, savo vartojama kalba. Veitai laukė K. Daukša bajorus grįžti prie lietuvių kalbos! Štai kodėl Lietuva negalėjo pasireikšti, kaip kitos tautos kad reikėsi tautiška valstybiška sąvoka. Tik po trijų šimtmečių iš ši liaudies atėjo naujos lyties tauta. Šiokią tautinę sąmonę buitį užspėjo didysis karas, ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje kitų Europos kraštų.

Tokių, kaip lietuviai, dar nevisai atsipeikėjusių tautų didysis karas užspėjo Europoje visą eilę. Tatai žinodami, Versalio Sandoros laimėjai domėjosi ne vien šiaip ar taip pasireišku-

sia tautų sąmonę, bet ir viršinius jų pažymius: kilmę, kalbą, etnografiją, istoriją, geografinius ir ūkiniais sąvokomis. Žinoma, ne be to, kad leisdamai kurtis naujoms valstybėms ar taisidami buvusią valstybių ribų žūrėjo savo krašto politikos reikalų ir naujųjų kūrinių pajėgumo. Dėl to vienur buvo iš anksto galutinai nustatyta, kam ir kurie plotai turi teikti, kitor numatyta gyventojų valios atskleidimui, kitor, pagaliau buvo pavesta tarptautiniam teismui spręsti, kaip va Atandų sajų byloje, į kur kuris kraštas priskirti.

Galutinai tačiau pačios tautos sprendė savo likimą su ginklu rankoje. Kurios kiek įveikė aprępti ir išlaikyti, tos tiek ir kavo. Kas stipresnis, tas geresnis! Kitaip ir negalėjo būti, kadangi pajėgumas ginti savo teisę buvo tikriausias tautos brendimo įrodymas. Gyva esu ir gyvybę branginau! Reikė skubiai veikti, o ne balsuoti ir tartis, kai dar nebuvo nei vienos valstybės ploto ribų, nei kalios klausis visuomenės, dar nežinia kurios, ar ji nori būti laisva. Eita iš negindamo prado, kad laisvė kiekvienam miela. Nei Lietuvos Taryba Vilniuje, nei Lietuvos Seimas Petrapilyje nebuvo tautos įgaliojimų kaip veikti jos vardu, ir vis dėl to veikė ir laimė Lietuvos likimą. Taip uedemokratiškai buvo daromi demokratiški žyginai. Nekitaip sprendė savo teisę ir kitos tautos, pasiskelbusios nepriklausomoms. Tokiu būdu tautų laisvė reikėsi visur oligarkikai, visur oligarkija yra paruošusi tautoms demokratiškas pagrindas. Vadinasi, demokratiškas nesusipratimas buvo mūsų St. Semo antrą kartą skeibti nepri klausėmą Lietuvą Kauca, jau pirma paskelbtą Valstybės Tarybos Vilniuje. Argi galimas buvo dar abejoni, kad tauta, susitekęsi apie savo vadovybę, tegu ir uedemokratiškai rinkta, ir visu kuo galėdama rėmusi ją Lietuvos nepriklausomybės korose, nepanorėtų likti laisva?..

Ir vis dėlto ne visoms tautoms pavyko Prezidento Vilsono dėsniu tapti nepriklausomoms. Kodel? Vienoms stiko vieningos sąmonės, kitos neigė jo asispirti priešingus pajėgoms. Antras vertus, nevisur tautos visuma nori sudaryti vienybę tautiška valstybe. Esti taip, kad tautos daly, dėl šiokių ar tokių priežasčių, sukuria atskirą valstybę arba su kitomis tautomis susideda federacijos ryšiais, arba, pagaliau, kad ir nori sutapti su savo tautos kamienu, bet pakelyje sutinka neįveikiamų kliuvinių. Vadinasi, nevisuomet ir nevisur įmanomas ar geidžia mas griežtas tautos apsisprendimas tą pa prasmę, kad viena valstybė apimtų visą tautą. Štai Beilija sudaro valo-

nai ir flamandai (vienai artini prancūzams, antri — olandams), ir, nors dažnai barasi ir ginčijasi, visgi dė to lig šiol nėra parodę noro ardyti bandrąją valstybę ir pasiskirti vieni į Prancūziją, antri į Olandiją. Klasiškas pavyzdys Šveicarija, suteikta iš vokiečių, prancūzų ir italų, pasiskirėusių mažomis valstybėlėmis, vadinamomis kantonais. Jie taip b nūrai sugyvena, kad nenori ilietis nei į Vokiją, nei į Prancūziją, nei į Italiją, nors tu kraštų tautoms jie, k. s. s. au, jaučia didelės simpatijos ir su jomis palaiko kultūros ryšius. Amerikos Jungtinės Valstybės yra įkūrę angliai emigrantai; kai pasituo stipresni, atsiskyrė nuo savo metropolitijos Anglijos. Dabar tenai auga anglių pajėrmės vadovaujama, nauja tauta, daroma iš viso pasaulio atėjūnų. Tą pat galima pasakyti ir apie Pietų Amerikos valstybes, Ispanai ir portugalai kūrė kolonijas, ir kai šios sustiprėjo, tai atsikratė savo anklietojų. Kitor, kaip va Vidurinėje Europoje, bent kelių naujaukurių valstybių komponentai, būdami skirtingos tautos, norėtų prisidėti prie į jų tautiečių valstybes. Bet tai jiems klūdo bendroji Europos situacija.

Šiaip ar taip, tautų apsisprendimo teisė ne vien tautinės valios rėmėsi, kai teko jai susidurti su nenugalimais istorijos libėriais voikaisiais. Lyginant valstybių sienas, reikdavo kartais neatsiklausus gyventojų skirti jos ten, kur nenorėjo. Todėl vienur svetima tautybė paiko įstiprusi sala valstybės viduryje, kitor ji būdama gausinga, bet visą plotą mišrini pasklidusi su pagrindinės tautos gyventojais. Kad tie svetimieji elementai galėtų ankti savo kultūroje, Versalio Sandora įvedė T. Sąjungos statutan tautinių mažumų teisės garantiją. Tik galia, kad didžiosios valstybės sau netiko tos patalos. Va jau keliolika metų kaip veikta toji garantija, ir per tą laiką Tautų Sąjunga yra gavusi daugybę skundų, kur mažoms skundžiais, kad jų teisės laužomos. Tie skundai lieka daužinausini be rimtų pasekų, ir dėl to pasitikėjimas teisingumu visur mažėja. Kas kaltas? Gal ne tiek Tautų Sąjungos siūpumas, kiek tos valstybės kurios nesusilaiko savo pasižadėjimų. Tautų Sąjunga, nuolat turinčią būdėti visuotinės taikos sargyboje, nelengva bešališkai vertinti valstybių painius vidaus santykius. O kai kurie Tautų Sąjungos nariai, pasitikę savo pajėga viešai atsiskako skaitytis su mažumų teise, užsūmė negalėtingai jas tirpdyti. Kurie nepatenkinti Versalio Sandora, tie kalba apie jos išvestų sienų reviziją. Tautų Sąjungos statutu ji yra galima, vadinasi, galimas ir sienų ištaisymas. Bet praktiškai sunku būtų tautai padaryti, nes, pradėję ardyti Versalio taikos suaustat Europos žemėlapio tinklą vienur, jis imtų savaimė triti kitor. Kad taip neatsitiktų, reikia (sako teisingai ir politikai) valstybėms, labiausiai naujakūrmės, sąjūnintai laikytis Vilsono idėjos. Bet jų balsas nus teibta liguisto minų nacionalizmo audringi sūkuriai, egoistiškos politikos įsū būoti. Kai teisė norima pakeisti pajėga ir ją vien rimtis, tai tautos pamirėta ta pagrindą, kuruo jos yra atklijusios ir kuriuo laikosi nepriklausomos. Tautų ankliemas, vadinasi, turi daugiau etikos, nei pajėgos, linkme būti sukanas. Šiandien neretai daroma priešingai: religija, menas ir mokslas klatojami, kad būtų pateisintas smurtas. Vieninteiis pasulyje įstaijos kaip Tautų Sąjunga ir Haagos Teismas, yra taikos laidas pasauliui, ypač mafosioms tautoms. Kad tos įstaijos ir nevisagalės, tačiau jų svoris jaučiamas visur. Jeigu jos neišsilaikytu, tai smurtas dar daugiau išdrįstų, tautų saugumas ir jų taikingas bendravimas dar labiau sumažėtų.

VILLA ZELINA
15 minutų nuo centro da CIDADE

Būtinai pasisteng įsigyti nuosavą žemės sklypą šiame puikiame priemesty.

Pigiausias mėnesinis ratas.
Duodame statybai medžiagą.

Centrai: Praça Antonio Prado, 3 sobor
Tel. 2-5023.

Raštinės: Praça Villa Zelina.

Vietoje: Av. Zelina 33

Nepirkite kitur sklypu nepasiteiriuve pas mus.

TERRENOS EM PRESTACAO
PRACA ANTONIO PRADO 3 sob.

CERVEJA HAMBURGUEZA SABOROSA E SUAVE

Vietos lietuvių gyvenimas.

MOTERYS VEIKIA.

Praeitą sekmadienį Lietuvių Moterų D-jos įvykusiame posėdyje D. L. K. Vytauto mokykloje Vilioj Belloj be kitų svarbių reikalų nutarta šių metų gegužės mėnesį 17 d. surengti didelę gegužinę su įvairia programa D. L. K. Vytauto mokykloje. Kaip teko patirti kad bus tą dieną D jos ruošta ir loterija kurioje namoma išstatyti ir gan vertingų daiktų.

Kadangi D. L. K. Vytauto mokykla Vilioj Belloj yra labai gražioje vietoje su trimis erdviais salėmis bei dideliu eglėlių pavėsyje švartu kiemu, tai manoma, kad sutrauks nemažai lietuvių kurie norėdami pakvėpuoti grynu oru drauge turės ir gražią pramogą.

Be to nutarta, kad visos narės susilikusios keturis mėnesius su narės mokesčiu, nebūs skaitomos tolnei narėmis ir norėdamos atgal stoti draugijon turės mokėti tam tikrą įstojimo mokesį.

Moteris.

PABALTIJŲ VALSTYBIŲ KONSULŲ BENDRADARBIAVIMAS.

Kaip žinome, pastaraisiais laikais tarp Pabaltijio valstybių — Lietuvos, Estijos, Latvijos ir Suomijos santykiai yra labai draugingi. Visos minėtos valstybės S. Paulo mieste turi savo konsulus, kurie savo tarpe palaiko ir ištisai labai gerus santykius. Neseniai Pabaltijio valstybių Konsulai Sao Paulo nutarė viešą kartą per mėnesį susitikti bendriems pietums, kur bus aptariami Pabaltijio valstybių ir jų kolonijų Brazilijos reikalai.

Pabaltijio valstybių Konsulai tarpusavy artimai bendradarbiauja ir vieni kitiems padeda įvairiuose reikaluose.

Rep.

PABĖGO ŽMONA.

Praeitą pirmadienį išbėgo su sėtimu vyrų Petro Pitrenio žmona, palikdama jau dvylikos metų sūnų ir savo vyrą. Pitrenai gyvena ant rua Canindé No. 194. Jie buvo vedę 1921 m. E. Pir nienė — Ramanauskaitė, kilusi nuo Aleksandravėlės, Rokiskio ap. parbėgo su Vladu Strota, kuris yra vedęs ir paliko žmoną.

Reikia pažymėti, kad lietuvių kolonijoj štokių būdny veikinių ir šeimoms t. a. z. edijų pasitaiko labai dažnai. Vis tik liūdna.

Rep.

LATVIJŲ KOLONIJA VARPA IR PALMA.

Šiose latvių kolonijose gyvena ir dirba apie 30 lietuvių, kurių ketetas su šeimomis. Jų tarpe trys šeimos turi pirkusios nuosavas žemes ir joje dirba. Kiti dirba pas latvius ūkinin-

kus. Lietuviai darbininkai uždirba čia po 5—6 milreiusį į dieną, iš kurių 2 milreius atskaito už maista. Į mėnesį moka 100—120 milreiusų su maistu.

Apylinkėse yra nemažai žemės pardavimui neblogomis sąlygomis — po 350 milreiusų už alkierį (2¼ ha), išimokėjimui penkiems metams. Paruošdama žemę apaugusi mišku (matta virgen). Artimiausia geležinkelio stotis yra Quatá, kuri randasi 40 kilometrų nuo minėtų kolonijų.

Dauguma lietuvių gyvena Varpa kolonijoje.

J. Ališauskas.

ATVYKO LIETUVOS KONSULATO SEKRETORIUS.

Balandžio 24 dieną laivu «Monte Olive» atvyko naujai paskirtas Lietuvos Konsulato S. Paulo sekretorius p. St. Remeničius. P. St. Remeničius atvyko su šeima ir kaip teko patirti, greitai pradės eiti savo pareigas.

Rep.

L. K. BENDROMENĖS SUSIRINKIMAS.

Praeitą sekmadienį Šv. Antono do Parų paraploje sajeje įvyko S. Paulo Liet. Kat. Bendruomenės metinis narių susirinkimas. Nors Bendruomenė turinti virš tūkstanto narių, tačiau į susirinkimą atsilankė nedaugiau žmonių.

Praešimą iš Bendruomenės veikimo padarė pirmininkas kun. Sugintas. Iš pranešimo apie Bendruomenės veikimą patirti beveik nieko nebuvę galima, nes klebonas, vietoj kalbėd apie Bendruomenės reikalus ir jos veikimą, visa laiką nekultūringais žodžiais puolė turiamuosius savo asmeniškus priešus: kaikiurių organizaciją vadus, p. Konsulą, «Lietuvį» ir kitas. Kun. Sugintui nepageidaujami žmonės buvo blaivieji koltojami, šnežiamai, vadinami išgimimais, apakeičiais ir panašiai. Kiekvienam padoriam lietuviui buvo koku klausytis tokių negražių klebono žodžių ir keiksmų. Grynai asmeniškiems kun. Suginto reikalams leidžiamas Bendruomenės pinigais laikraštis «Šviesa» buvo keliamas į padangę, lyginamas su bažnyčia, o «Lietuvio» niekiamas. Klebonas nesidrovėjo nebražniui meluoti, kad «Lietuvio» mokama po 300 litų į mėnesį.

Apie Bendruomenės kasos stovį pranešta labai miglotai, kad kasoje esą tik tiek ir tiek pinigų, bet kur kiek ir kada išleista. Kokiems reikalams, kiek iš kur gauto pajamų — save pranešimo klebonas nieko nepasakė. Revizijos pranešimo visai nebuvę, nes revizijos komisija atstatydinusi.

Renkiant valdybą ir revizijos komisiją kilo girėlis. Kaikurie bendruomenės nariai reikalauja, kad būtų išrinkta revizijos komisija ir nuodugniai patikrintų piniginius reikalus, kurie dabar esą labai neaiškūs. Esą surinkti pinigai nėra klebono nei kieno kito atskiro asmeus, bet visuomenės,

todėl su visuomenės pinigais reikalingas viešas ir aiškus atsiskaitymas.

Į naują Bendruomenės valdybą išrinkti: P. Korsakas, Kavolis, Skorupkis, Kamarauskas ir kun. Sugintas. Revizijos komisija išrinkta iš labai mažai raštingų žmonių, nes rimtesnieji žmonės atsisakė.

Rep.

LAIŠKAS KUBATONIEČIAMS.

Metus laiko vargelį išvaręs su jumis kartu, mieli tautiečiai kubatono kalne «laivų bekalant», pagaliau atsikyriau.

Palikau jus, bet mintimis esu su jumis. Neapkenčiamas, paiektintas jūsu, už ką — nežinau... Apart gero daugiau nieko nenorėjau, jei jūs ne taip supratote, aš nekaltas!

Man nuo jūsų atsiskyrys, norėčiau knogieriamo sutarimo tarpe jūų likusių ten.

Gyvenimas esnks mūsų prociaininku, bet mūs patys daroms jį daug sunkesniu darydami klaidos. Kas per klaidos, gerai žnote. Aš tikin, kad ateity tu kia dų bus mažiau, o tuo aišku, mūsų gyvenimus pasidarys kiek šviesesnis ir nereikės sakyti: «Žuvę jau esame». Ar ne?

Viso gero linkėju jums!

J. Dambrauskas.

«GRŪDO BENDROVĖS VEIKIMAS.

Brazilijos Lietuvių Agrikultūros ir Kooperacijos Kooperatyvo «Grūd s» valdyba laikė savo posėdį balandžio mėn. 20 d. š. m. ir nutarė atlikti iki sekancio valdybos posėdžio:

- 1) visus formalumus dėl Kooperatyvo «Grūdas» legalizavimo visose valdžios įstaigose;
- 2) paruošti vidujinį Kooperatyvo reglamentą;
- 3) paruošti pajus ir susitarti su vienu valdžios banku, kuriame bus laikomi «Grūdo» pinigai.

Šioms pareigoms atlikti paskirti asmenys iš valdybos narių tarpo. Kangi «Grūdas» jau gana daug pasiūlymų žemės pirkimui, tai nutarta kad priimant žemės pasiūlymus nuo pardavėjo gerat iširti ir informuoti apie siūlomus žemės sąlygas: nuosavybės dokumentų patikrinimas; žemės plotas; kama alkieriais; atstumas nuo artimiausios stoties; vandens klausimas; augalai; žemės rūšis; pardavimo sąlygos ir topografija.

Kadangi valdyba jau turi kelias pasiūlytas fazendas ir iš ratorių rado tik dvi tinkamesnes, tai keli valdybos nariai nutarė savo lėšomis greičiausiu laiku apžiūrėti fazendą pasiūlytą prie stoties São João ir veltau apie tai informuoti valdybą ir visuotinam susirinkimui.

Be to, nutarta paskelbti laikraščiuose atsisaukimą į lietuvių gyvenančius provincijoje bei fazendose, kad jie lgti teirautųsi apie fazendų pardavimus o suzinoty kur pasiduoda koks žemės plotas, tojaus praneatų «Grūdo» valdybai.

Nesant «Grūdo» kol kas nuolatinės būstinės, nutarta kreiptis pas kon-

sulą, kad konsulas leistų laikinai konsulato patalpoje laikyti kaikiuriuos abe drovės dokumentus ir ten laikyti valdybos posėdžius. O dėl visų informacijų suinteresuoti gali kreiptis žodžiu bei raštu pas «Grūdo» pirmininką F. Čemarką, rua Ubaldino do Amaral, 66 arba pas sekretorių A. Dutkų, rua da Mooca, 424 — S. Paulo.

Visi propagandiniai «Grūdo» srutispsniai bei pranešimai nutarta skelbti visuose S. Paulo lietuvių laikraščiuose.

«G.» I. S.

SPORTAS

RENGIAMOS PIRMENYBĖS.

Trečiadienį balandžio mėn. 22 d. Sporto S-gos «Lithuania» Centro skyriaus valdyba su Mokes ir Bom Retiro skyrių ping pongo vedėjais nutarė gegužės m. 12 d. pradėti ping-pongo (stalo teniso) pirmenybes.

Bus žaidžiama individualiai, porinis ir komandomis žaidimas tarp Mokes ir Bom Retiro skyrių žaidikų.

Individualiniame žaidime dalyvaus ja po tris geriausius žaidikus nuo kiek vieno skyriaus. Poriniame žaidime žais po du geriausius žaidikus nuo skyriaus Komandos žaidime dalyvaus po tris komandos nuo kiekvieno skyriaus.

Individualinio žaidimo dalyviams teks žaisti po tris rungtynes su kiekvienu priešu po vieną kartą.

Porinio žaidimo dalyviai žaidžia vienas rungtynes.

Visos trys komandos žaidžia vienas rungtynes.

Komandoms skiriamos trys taurės pavieniams žaidikams trys medaliai: aukso, sidabro ir bronzos. Porinio žaidimo laimėtojai taipat gauna po sidabro medalių.

SUKRUTO JAUNIMAS.

Antradienį balandžio 21 d. Dr. J. Basanavičiaus mokykloje įvyko sportuojančio lietuvių jaunimo susirinkimas, kuriame nutarta atgavinti Villa Anastazijos «Lithuania» skyrį. Skyriuje numatyta įvesti skautišką drausmę ir papročius. Pradžioje numatyta įsigyti futbolin ir ping pongo stalias. Čia pat susirinkime buvo nu sistatyta nario mokeskis po 2000 kas mėnuo ir sudarytas ankų lapas, kuriuo surinkta 408000 pradžiai.

Išrinkta valdyba iš šių asmenų: pirn. — Br. Šešelgis, vice-pir. — Vac. Kabalinskas sekret. — Sim. Vaitkevičius, išd. A. Skadas, akvedis — Ed. Pažėra.

Dauguma skyriaus narių — tai 16—18 metų vyrukai, visi pasiryžę daug pasidaruoti sporto labei.

Tenka pasidžiaukti gražia jaunųjų darbo pradžia ir palinkėti didžiausio pasisekimo ir išsivermės.

E.

Tarptautinės politikos klaidynėse.

Vokietijos atsimetimas nuo Locar no sutarčių ir jos kariuomenės įgygia- vianas į demilitarizuotą Reino sritį, re- koralai sujaudino Europą ir sukėlė tarpt- autinių aištų.

Susirūpinti yra, iš tiesų, kuo. Juk štai, jau 17 metų, kai Versalio sutartis pagrindu pokarinė Europos politinė būclė. Versalio sutarties autorių manymu, toji sutartis turėjo būti amžina. Todėl ji buvo taip sudaryta, kad, rodos, jokios jėgos jos neturėjo įstengti net pajuodinti, nes Versalio sutartis bu- vo pavesta Tautų Sąjungos sąrgybai. Ką kas gali padaryti tam, kurį visas pasaulis saugoja? Tačiau žemė amžino- mumo nėra, todėl ir «amžinos» sutartys turi galą. Žmonijos istorija žino tikš- tantnius pavyzdžius, kur buvo sudaromos «amžinos» sutartys, bet nei viena iš jų ilgai neišliko. Toks pat li- kimas bus ir Versalio sutarties.

Šiandien verta pasiklausti, kas dar liko iš svarbesnių Versalio sutar- ties nuostatų? Deja, nedaug, o tikriaus sakant, tik jos nustatytos teritorialinės sienos. O visa kita jau panaikinta ar sulaužyta. Įdėjama su kariuomenei į Reino sritį, Vokietija Versalio sutarties sudavę paskutinį smūgį. Dabar lieka dar paskutinis Versalio sutar- ties epigoniškas, būtent, sienų revizi- ja. Bet dviejų šiuočių iš karto niekas nedaro, nes pavojinga. Vokietija todėl kovo 7 d. pasitraukė tik Reino kra- tų kariškū užėjimu. «Amžinoji» Ver- salio sutartis tęsėsi vos 17 metų!

Homofiliškas čia dalykas, kaip na- cionalistaištinė Vokietijai per trejus metus pavyko Versalio sutartį galutinai «suvelgyti». Juk demokratinė Vokietija taip pat to siekė. Ji darė didžiausių nuolaidų, mokojo karo skolas, įstojo Tautų Sąjungon, dažnai tarėsi su savo buvusiais priešininkais, vengė kelti kon- fliktų, — bet tikslas jai nebuvo lemtas pasiekti. Teisybė, ir demokratinė Vo- kietija turėjo stambių laimėjimų, kaip

autai, santarres okupacinės kariuome- nės ankstyvas stitraukimas iš tos Rei- no srities, į kurią dabar įėjo vokiečių įinkluotos psjėgos. Demokratinė Vokie- tija paruošė kelią tiems žygiams, kuriais dabar nac onalsocialistai didžiuojasi.

Buvusios prieš kelnerius metus san- tarviniakų vienybės šiandien nėra nei šešelo. Anglija, Prancūzija ir Italija išsėkyrė tarptautinų politikos keliuose Anglija visą dėmesį yra koncentravusi į savo didžiulės imperijos vidūs stipri- nimą ir stengiasi laikytis nuofaltai nuo Europos žemyno reikalų. Tuo tarpu Prancūzija, neturėdama kolonijose ypa- tingų saugumo rūpesčių, yra labiausiai suinteresuota politinūs pusiausvyros ir taikos išlaikymu kaip tik Europoje. To- dėl išleina taip, kad Prancūzijai yra pirmas reikšmės visa, kas dedasi Europos žemyn, tuo tarpu, Anglijai visa tai yra antraeilės reikšmės. Ita- lija trokšta pilišti savo įtakos ribas. Europoje Italijai nėra ko laimėti, tad ji akis nukreipė į Afriką. Karas su Abisinja yra ryškus italų ekspansijos pavyzdys. Bet italų koloniatinis piet- imasis paliečia rytų Afrikoje Anglijos interesus, kurie kartą vienikins. Šiuo- die Anglija ir Italija nėra geri draugai. Tad šiuo laiku Vokietija nemato prieš save bendro seno fronto ir tą patogų momentą skuba išnaudoti.

Pasiūsdama kariuomenę į Reino sritį, Vokietija pirmą kartą plėdė usas tu išnaudojo prieš dvejus metus pasira- sytos su Lenkija nepuolimo sutarties vaistus. Mes nežinome, ką mano Var- šuva, bet ima noras paklausti, kiek pa- lengvėjo Lenkijos pozicija prie vakarų sienų, kai Vokietijos kariuomenė jau yra atsistojusi prie pat Prancūzijos ir Belgijos? Atsirūmimai į prancūzų bel- gų pasienių Vokietijai nepuolimo sutar- tys su Lenkija jau nėra reikalingi. Ir Hitleris vieną savo kalboje pabrėžė, kad vokiečių tauta su skausmu žiūrinti kad Lenkijos kelias į jūrą einas per

priklausiusias Vokietijai sritis. Taigi, su šia nepuolimo sutartimi Vokietija patogią valandą gali pasiegti taip pat, kaip dabar su Locarno sutartimis.

Latvijos suimta kelios dešimtys vo- kiečių.

Latvių saugumo policija susukė Latvijoje slaptą vokiečių organizaciją, kurios veikimas buvo nukreiptas prieš valstybę. Tos organizacijos nariai, dau- giausia jauni žmonės, rengdavo nelega- lius susirinkimus ir palaikė glaudžius santykius su užsieniu. Kelios dešimtys tos organizacijos narių buvo suimta tuo momentu, kada organizacijos vadas no- rėjo perskaityti pranešimą, kuriame smarkiai buvo puolam latvių vyriausy- bė. Jie prisipažino, kad to pranešimo tekstą gavo iš užsienio diena prieš tai. Vedama kvota.

Trečias skridimas per Atlantą.

Jau sudarytas trečiojo New York — Kaunas skridimo centrinis komite- tas, į kurį je na Juozas Sagys (pirmin.) J. Tomason (I vicepir.) Myk. Sabena (II vicepir.), Pijus Bukšnaitis (prot. rašt.), adv. K. Jurgėla (fin. rašt.), Juo- zas Garšva (išdinkas), D. Klinga (prop- agandos ved.), Atsiūaukime pažymima kad tiesioginį skridimą galės atlikti la- kėnas Antanas Kiela, kuris turis nema- žą patyrimą aviacijoje ir tam dideliu žygiui tinkas.

Prancūzai spdovanco mūsų ka- rininkus.

Prancūzijos respublikos presiden- tas Lebrunas apdovanojo garbės legio- no ordinu šiuos Lietuvos aukštuosius karininkus: kariuomenės vadą gen. it. plk. St. Raštikį, kariuomenės štabo vir- šininką gen. št. pulk. Ceriukį, kar. šta- bo I škyriaus viršininką, gen. št. pulk. Itn. Dulkšį, I kosarų pulko vadą, gen. št. pulk. Itn. Valušį ir ats. gen. Itn. Pečiulionį.

Kodel nėra Ra- mumo.

Chintoj japonas sėdi, Kaip banditas įsibrivęs, Musolinis nesigėdi Abisinų daug išpiovęs.

Hitleris užėmęs Reing, Provokuoja naują karą; Angliai su francuzais čia — Defensyvj frontų daro.

Rusija į talką stoja Prieš fašizmo juodą smaką. Karo puodas kunkuliuoja Ir visi tik karą šneka.

Taikai niekur nėra vietos, Nei Europoj, nei tarp mūsų. Prieš bandos visas svietas, Imam vitas kitam už usų.

Taip pasaulis darnavoja Del stokes išauvintume, Kieta patatą sau kloja Ir todėl nėra ramumo.

Vai dar reikia lupti kalį Neišnaudūiam tamsojiam, Ir mokant kiekvieną kvailį Buti broliu savo broliam.

Atliktas Kriukis.

TIK «LIETUVJ» SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

PASTABOS iš redakcijos krepšio.

Dovanojo dvara.

Mūsų kolenijos šlamitlapis «Liet. Aidas Brazilijoj» neseniai parašė, kad rašytojas Mateas Šučius, kuris dabar yra Argentinoje, Lietuvoje turis didelį dvara.

«Argentinos Lietuvių Balsas» rašo kad M. Šučius perskaitęs aukščiaui mi- nėtą «žinią» mūsiškiam «Aide» nutarė savo dvara padovanoti «Liet. Aidui Bra- zilijoj». Reikštin K. Uckus dabar stai- ga praturtėjo ir virto boržajum. Grei- čiausiai, kad dabar jis mes ledėis šlam- itlapi ir su savo gzieiu A. Durkum važiuos į Lietuvą į p. M. Šučiaus do- vanotą dvara.

K.as.

Ispudžiai iš L. K. Bendruomenės susirinkimo.

Pracitą sekundienį įvyko L. K. Bendruomenės susirinkimas, kuriame turėjo būti pranešimas apie Bendruome- nės veikimą. «Pranešimą» tiesa, klebo- nas kun. Sugintas padarė, bet kalbėjo ne apie Bendruomenės reikalus, bet nesigalėjo blaiviausių šmeižtų savo tar- iamams priešams. Savo leidžiamą šlamitlapį «Tamsa» lygino prie bažny- čios, o save prie apaštalu. Esą V. Ze- linioje pastatyta bažnyčia esanti negy- va, o «Tamsa» gyva bažnyčia. Girdi, tik išgamos ir apakėliai neskaitą «Tam- sos». Iš klebono kalbos galima pasida-

ryti išvadą, kad jam kuogreičiausiai reikia važiuoti į Juqnerį ant «daugių», nors ir savo «kaktus», jei «ponas konsu- latus» nemori duoti pasązo. Atrodo, kad nuo «Tamos» klebonas visai baig- sia apakti. Gaia žmogaus... Štai ar- taip, vis tik lietuviai.

K.as.

Begėdiškai meluoja.

Savo «Tamsoje» ir visur kun. Sug- intas rėkia, kad jam Konsulatas nu- traukęs pašalpa, kad «Lietuviui» moka- mu po 300 litų į mėnesį ir t. t. Dar kartą pabrėžiū, kad kun. Sugintas bian- vial meluoja, ne «Lietuviui» mokama po 300 litų, bet kun. Sugintui buvo mo- kama nežinia už ką po 500 litų į mė- nesį. Po kiek šimtų litų ar nulireišų kun. Sugintas sukiaša savo «Tamsai» mes nežinoame, bet visai galimas daly- kas, kad ir po 300 litų, nes «Tamos» nieks neskaity. Jei kam veitvi «Tamsa» ir įbrukama, tai ji dažniausiai suvartojama mėsi ar sikiems vinioti. Kad uokininkai savo šlamitlapi begėdiškai meluoja, tai ir stebėtis nėra ko, nes jie iš to duoną valgo, bet kad ir klebonas jų pavidžiu seka, tai tru- putį keista. Jaugi ir klebonas mela- gystėmis, provokacijomis ir šmeižtais mano pelnytį sau duoną?

Blizūnas.

Belgija -- laisvės kras- tas.

Belgija yra nedidelis kraštas, tu- rintis iš viso tik 30.440 kvadr. kil. (Liet- tuva turi 53.242 kv. kil.), o tuotarpu gyventojų Belgijoje yra 8.000.000. Pra- monė ir prekyba duoda galimumo gy- venti teikiai žmonių. Belgijoje be nu- olatinųjų gyventojų yra daug kštadačių italų, ukrainų, lenkų ir kitų.

Belgijos negalima pavadinti vien- na tauta, nes jos gyventojai tautiniu atžvilgiu skirstosi į dvi dalis: valonas, kurie kalba prancūziškai, ir flamandai, kurie kalba olandiskai ir flamandiškai. Belgioj gyventojai skiriamai į dvi dalis ne tik kalbos bet ir priešingos kultūros atžvilgiu, būdu, papročiais ir t. t. An- tagonizmas tarpe valonų, prancūzų kul- tūros ir flamandų—vokiečių kultūros yra labai didelis. Paskutiniu laiku fa- mandų judėjimas pasidarė labai gyvas. Jį palaiko kai kurie parlamento nariai, kurie parlamente komisijų posėdžiuose kalba tik flamandiškai, nors visi prancūziškai moka. Šis nutarimas labai ne- patiko valonams, kurių skaičius mažes- nis, ir vienybės šalininkams.

Kalbamas Belgijos gyventojų anta- gonizmas pastebimas ne tik inteligentų bet darbininkų ir sodiečių tarpe. Bel- gijos laimė, kad turi karalių, kuris jū- ga visus belgus į vieną valstybę ir ne- leidžia jai suskilti arba kitaip sakant pražūti.

Daug kas mano, kad kur yra ka- roliai, ten nėra laisvės. Belgijoje yra botgi kitaip. Belgijoje brangiausias tur- tas laisvė. Belgai patys mėgsta laisvę

ir kitoms jo neatima. Pavyzdžiui, Eu- pen Malmady krašte kur*) dauguma yra vokiečiai, galime įsitikinti, jog bel- gai ne tik savo laisvę brangina, bet ir kitų. Visose įstaigose, mokyklose pa- rašai vokiečių kalba, yra net suorgan- izuotos kariuomenės dalys, kuriose tar- nauja vokiečiai. Žodžiu, pilna laisvė kuriai pavydėti galimas. Laisvė paste- bima visose gyvenimo srityse: politi- nė, kultūrinė, tūkybinė ir medžiaginė.

Siemet visaraį bus Belgijos parla- mento rinkimai, todėl jau dabar prasi- dėjo priešrinkiminė agitacija. Katali- kų, socialistų partijos šaukia suvaži- vianus, persiorganizuoja ir rengiasi į idėjų kovą. Vienai ir kitai partijai ga- dina ūpą jaunų belgų partija «Rex», kuriai vadovauja Degrelle, kuris savo iškalbingumu ir drasumu sakyti teisy- bę sutraukė daug šalininkų. Jo dikta- tūras ir valstybę valdyti krikščioniš- kais pagrindais.

K. K.kis.

*) Šis kraštas prieš karą priklausė Vokietijai po, karo buvo atiduotas Belgijai.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuvio — išieivio pa- reiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visoje Pietų Amerikoje savait- raštį «LIETUVIS».

Gražiai auga Lietuvos Ginklų Fondas.

(Lietuvini)

Dar tik pereitais metais atgaivintas Lietuvos ginklų fondas, o jau šiandien matome gražius jo padarinius. Pradėjus ginklų fondo atgaivinimo propagandą, mažai kas tikėjosi, kad šiais sunkiais ekonominiu atžvilgiu laikais jis galėtų gražiai augti ir bujoti. Tačiau nerami pasaulio būsenai, pavojai vėl sujungė visus lietuvius į bendrą krašto gynimo darbą. Vėl lietuvius parodė, kad jis yra ryžtingas apginti savo krašto nepriklausomybę nuo įvairių pavojų ir moka dėl jo laisvės ir gerovės au otis.

J ginklų fondo augimą šiandien malonu pažūrėti. Iki šių metų kovo 1 d. ginklų fondui jau panaukota gryniais pinigais 390.997 lt. 32 ct., įvairiais vertybės popieriais (vidaus ir užsienio laisvės ir kitokiais) — 385.683 lt.; įvairiomis brangenybėmis (auksu ir sidabru) 2.260 lt. 98 ct. ir kitais daiktais — 47 lt. 10 ct. Tuo būdu iš viso — 778.988 lt. 40 ct.

Geriau įsitikinti, kaip auga ginklų fondas, paminkime tik vieno mėnesio aukas. Būtent, šių metų vasario mėn. grynais pinigais vertybės popieriais, brangenybėmis ir kitokiais daiktais buvo panaukota 187.460 lt. 90 ct. Taip pat ir kovo mėn. tos aukos gražiai auga. Ir ne tik pinigais, bet vertybės popieriais, bet atsiranda, kurie tiesiog ginklus nupirkę panaukoją juos Lietuvos kariuomenei.

Pereitų metų lapkričio mėn. gražų įspūdį sudarė Lietuvos jaunųjų ūkininkų vaikų ratelai, kurie savo tarpe parinkę aukų nupirkė du sunkiausius kul-

kosvaizdžius ir juos padovanojo savo kariuomenei. Štai šiais metais kovo mėn. 8 d. vėl pamatėme gražų vaizdą. 23 Kauno miesto šaulių būrys, kurį yra sudarę Žemės Ūkio Ministerijos tarnautojai, surinkę savo tarpe gražių aukų (18.000 litų), nupirkė 125 naujus šautuvus ir juos įteikė kariuomenei.

Ginklai buvo iškilmingai priimti kovo 8 d. Aukoje ginklų šaulių būrys išrinkti Kaune, Nepriklausomybės aikštėje. Gražūs ginklai, sustatyti gubomis, blizėjo savo aukotojų priešaky. Jų priimti atvyko Lietuvos v. riau sybės ir kariuomenės vadovybės nariai ir susirinko tų iškilnių pažūrėti daug kauliečių. Kariuomenės vadas gen. št. palkininkas Raštikas, pasisveikinęs su išrinktųjų šaulių būriu, priėmė ginklus ir pasakė nuoširdžią padėkos kalbą. Po to šaulių būrys, palikęs aikštę, padovanojus kariuomenei šautuvus, iškilmės maršu pražygiavo pro vyriausybę ir kariuomenės vadovybę.

Tik vieno būrio panaukoti 125 nauji šautuvai yra graži auka. Savo ginkluotų jėgų stiprinimo pasiryžimas kas kart vis labiau auga. Aukoja visi geros valios lietuviai: kariai, šauliai, valdininkai, kitokie tarnautojai, ūkininkai ir darbininkai. Jautrų įspūdį sudaro, kai pamatai aukas mažųjų vaikų, kurie, gavę kelis centus iš tėvų nusipirkę tik ką nors į mokyklą einant, jų nepaileidžia, sutaupe ir panaukoja ginklų fondui.

Visi tai pabrėžia, kad lietuvių tauta yra ryžtinga ir niekam neleis išplėsti savo sunkiai iškovotos nepriklausomybės.

Idomūs trupiniai iš viso pasaulio.

Amerikiečiai labai mėgsta visokias keistenybes. Tenaį yra keisčiausių draugijų, sąjungų ir klubų. Bet keisčiausias esąs melagių klubas. To klubo nariai dažnai rengia melavimo rungtynes ir melagingiausias melagių suteikia vienigis metams klubo karaliaus titulą. Šiemet gabiausias melagis karaliaus vardą gavo už šitokią melagystę. Jis papasakojo: „Aš medžioju bizoną (laikinį jautį); nutvėriau jį už ragų ir norėjau nusukti galvą, bet ūmai pamaniau didelį liūtą. Kas daryt? Paleisiu bizoną, tai jis mane subadys. Jei nesuasiu liūto, tai jis mane sudraskys. Tada išsitraukiau revolverį ir nušoviau liūtą, paskui vėl griebiau bizoną. Bet, iš tiesų, aš ir šito nedariau, nes kol aš traukiau revolverį, liūtas sudraskė bizoną, o bizonas ragais nudrė liūtą. O aš bizoną iškepiu ir suvalgiau, o iš liūto kailio pasisiuvau man šelį tabakui.“

Amerikėje, Massapetue miestelyje, netoly Nevjorko, įvyko labai idomus nuotykius. Garsus keliautojas ir lakūnų žvėrių entuziastas Frank Buck turį didelį žvėrių ir rotų parkelį ūkį. Neseniai vieno liūto narvą įlindo višta ir pradėjo lesinėt jo maisto likučius. Ir kas nuostabiusia, kad liūtas vištai nieko nedarė. Pacaliau višta pradėjo lankytis į liūto narvą vis dažniau ir vakare pasilikdavo jame nakvoti. Visi stebėjosi tokia keista draugyste ir daujeis smalsuolių atvykdavo pažūrėti, kaip plėšrus žvėris sugyvena su paprasčia namine višta. Bet čia įsikio žvėrių globos draugijos atstovai ir par-ikalavo iš Bucko, kad jis pašalinėtų vištą iš liūto narvo, nes čia jai gre-

siąs pavojus būti liūto sudraskytai. Priėmimai garsio apėkusia Bucką teimui. Žvėrių angintojas vištą iš narvo pašalino. Bet nuo to laiko liūtas ūmai nuilūdo, nebedė jam paduoto maisto ir po poros savaičių pastipo. Gyvulių gydytojai išskrodė liūtą jokios ligos nerado ir praprašino, kad žvėris pastirgęs iš ligos. Kad iš jo narvo pašalino jo mylima višta.

— Neseniai įvykusio banko bylai vienas liudininkas pasakojo tokį idomų įvyki: tik įvelus litus keletas lietuvių perėjo sieną ir užėjo į restoraną. Tuo laiku markių vertė krito beveik kas valandą. Ilgai vaišinėsi paprasė sąskaita. Markėmis jiems reikėjo mokėt daug, bet litais tik pusantros. Na, kad taip pigu — vyrukai nutarė paūžti iki vakaro. Valgė, gėrė. Vakare atneša sąskaita. Markėmis — danz, bet per dieną markių vertė nukritusi ir jiems mokėt bereikia iš viso tik litas. Kad taip jie nutarė paūžti dar ilgiau. Prisivaistinė sekančia diena tenžmokėjo 25 cent., nes markių vertė dar labiau nukrito.

MINISTERIS VAIŠĖSE.

Olandijos karalius pasikvietė pas save kartą bei kitu svečių ir katalika ministerei Borzeta. Ministeris duodamų mėsinių valgių nevalgė.

— Ar Tamsta serg? — paklausė karalius.

— O, ne. Esu visai sveikas. Nevalgan dėl to, kad pas mus katalikus šiandien pamininkas.

Tai buvo drąsus elgesys ir tiesus

žodis. Visi pasidžiaugė ministerio tvirtu būdu. Karalius lėpė jam atnešti pienukių valgių. Taip, tikrai drąsus vyras visada elgiasi pagal įsitikinimus. Gi bobiškas baltys pirma apsižvalgo, ar kas ne šypstels...

— Vienas japonų dail. nutarė parodyti ypatingą savo pagarbą karaliui: savuoju krauju nupieš jo paveikslą. Vienu laiku kraujo daug išleisti jis negalėjo. Į dieną išsprausdavo iš savo kūno keletą lašų kraujo, užtekdavo keletui teptukų brūkinių. Paveikslą piešė ištisus dvyliką metų. Vis dėl to savo kraujo jėgas galima būtų naudoti naudingesniems tikslams.

— Kalifornijoje labai geras oras. Prasikolinusieji to krašto ūkininkai nerasdami kitų pajamų, ėmė pardavinėti orą: jie pradėjo reklamuoti, skelbti kad Kalifornijos oras švelnus ir sveikas. Atsiradę naujorkiečių norinčių tokio oru atsukti. Ūkininkai orą suspaudžia į plienines bonkas ir siunčia į Naujorką, gaudami net po 5 dolerius už bonką.

— Kazinkoks drąsuolis paskelbė, kad dabar tiek išbulvėjo orlaiviai, kad galima nuvažiuoti net į mėnulį. Tam apgavikui patikėjęs vienas lenkas ir nusipirkęs bilietą... Ir išvažiuavo... tik nelenkas į mėnulį, o monelinkas nežinia kur...

GARVEŽYS PASIEKĖ 175 KLM. GREITĮ.

Šiomis dienomis Berlyno Hamburgo geležinkelio linijoje buvo išbandytas naujo tipo aerodinamiškas garvežys, kuris pasiekė 175 kilometrų greitį per valandą.

NEPAPRASTOS VESTUVĖS.

Didžiausio sodžiuje (Tverėčiaus vals. Švedonijų apskr.) praėjusio mėnesio pabaigoje buvo nepaprastos vestuvės. Vestuvių jannamartė buvo 80 metų senelė. Tai Gracilva Saplienė, kuri išėjo už vyro trečią kartą. Pirmąsios jos vyras buvo šio sodžio gyventojas Vincas Saplys, bet jis gyvenė negal. Po jo mirties Gracilda susirado kitą vyrą, būtent, Peliką Saplj, taip pat šio sodžiaus gyventoją. Bet ir su šiuo nelėnai tai teko pagyventi. Po dvyliki metų vėl buvo našlė. Pagyvenus be vyro šešeris metus, turėdama 80 metų gavo ištėkėti trečią kartą. Šį kartą gavo vyrą iš Buklėkės, P. Gudinką kuris už ją jaunesnis 30 metų. Dabar girdėti, kad ir šis jos vyras jau nebesveikas...

ŽEMĖS SKLYPAI IR MEDŽIAGA NAMU STATYBAI IŠSIMOKĖJIMUI.

Villa Principe de Galles

kuri randasi prie stoties Santo André S. P. R. Geriausias pasirinkimas žemės sklypų bei medžiagos namų statybai ilgalaikiam išsimokėjimui bei nuosimėm. Prkėžjas gali statybai medžiangą pirkti kartu su žeme arba vėliau, nurodydamas laiką pirkimo sutartyje kada jis nori pradėti statybą.

Viloje Principe de Galles

jau yra 150 pastatytų namų, 2 mokyklos, 2 krautuves, kepykla, bažnyčia, Elektros šviesa, autobusai ir kiti pagerinimai. Žemės sklypai aukštoje vietoje, tik 5 minutės nuo autobusų linijos.

RAŠTINĖ: LARGO DA ESTAÇÃO Nr. 2 — SANTO ANDRÉ.

Valgykla ir pensionas.

Skanaūs pietūs ir mėnesinis pensjonas. Duodami pietūs į namus. Kainos prieinamos. Užtekit pas

JULĖ ŠIMANAUSKIENĖ

Vila Anastacio, Rua Alvarenga Peichoto 85.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skanaūs valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensjonas.

Pietūs ir vakarienės už \$700 tik pas

POVILĄ ROMANOVĄ

Rua José Paulino, 151, (Bom Retiro)

São Paulo.

D è m è s i o

Kas serga žemiau išvardintomis ligomis, skubėkit, ir busit sveiki.

Pagydau galutinai ir trumpiausiu laiku Sankerj, triperj, sifilj ir visokias kitas užkrečiamas ligas ir net visai užsisenėjusias.

Diplomuotas Europoj ir Brozi lijo Medicinos Felceris.

I Z I D O R I U S

VILLA ZELINA.

Rua Quatorze, Nr. 9.

Bonde nuo Largo da Sè N. 32.

Autobusas nuo seno turgaus.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS „LIETUVI“ 1936 METAMS.

Ūkininkai ir darbininkai

Nuosavybę Tamstos kalite įsigyti lengviausiai, jei pasinaudosite mūsų Kredito Organizacijos Istaigos pagalba. Mes duodame Namų statybai ilgalaikias paskolas ne vien São Paulo mieste, bet ir kituose miestuose bei gerai vystanciose Kolonijose. Reikalaukite be jokių kompromisų mūsų Prospektų ir kredito planų.

Construtora do Lar Ltda. Praca da Sé, 50 3-o and. S. Paulo.

KALBAMOS VALANDOS NUO 8½ — 11.

Veltui.

Įrūpinu planą iš Prefektūros namų statybai tam, kas pirks sklypą Vila Zelinoje. Dėl sąlygų kreiptis pas

KARLOS KORKIŠKO Av. Zelina
Nr. 33 Villa Zelina.

Pensionas, Valgykla, Pigus ir Geras Bufetas.

Tik Liet. Namuose, rua Bandeirantes, 92. Pirmos rūšies valgis, geras ir mandagus patarnavimas, pigiausias kainos. Atsilankykite nors kartą ir įsitikinsite. Taip pat priimami pensionistai labai geromis sąlygomis.

Anulis — Liet. Namų įeitininkas.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t.

„Lietuvio“ prenumerata papiginta!

1936 metams „Lietuvis“ į Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milreisu (6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). Pietų ir Šiaurės Amerika: metams tik 12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiskubinkit užsą yti „Lietuvį“ savo gimtinėms bei draugams į Lietuvą, Argentina, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit jiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

„L I E T U V I S“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinėj,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Mokoj, kampas Av. P. de Barros kioske.
- 5) Menkaičio krantuvėj S. Annoj.
- 6) Citavičiaus krantuvėje V. Zeli noje.
- 7) Kirilausko krantuvėj, Vila Anastacioj, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“, Redakcijoj visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarimus lietuviams veltui. Taip pat veda visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreiptis pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praca da Sé, 83 1° andar

Tel. 2-3885

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

Vokiečių fotografijų įstaiga „BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su drūzais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelona, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta dieną ir naktį. —

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2. 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5

Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Per «LIETUVIO» Administracija Tamsta gali išsirašyti šiuos lietuviškus laikraščius, išeinančius kas savaitę:

1. «DIRVA», didelis ir įdomus Amerikos lietuvių savaitraštis, išeinantis Cleveland mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6\$000.
2. «AMERIKOS LIETUVIS», d-delis ir įdomus laikraštis, išeinantis kas savaitę Worcester mieste. Kaina metams 12 milreisu, pusmečiui 6 milreisa.
3. «PIETŲ AMERIKOS ŽINIOS», 12—16 pusl. savaitraštis, išeinantis Argentinoje. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisa.
4. «SVYTURYS», Argentinos lietuvių laikraštis katalikiškos krypties. Kaina metams 10 milreisu, pusmečiui 6 milreisa.

Vienus minėtus laikraščius galima užsisakyti «Lietuvio» Administracijoj rua Bandeirantes, 92. Pinigus siusti šiuo adresu: «Lietuvis» caixa postal 1764 laiške pažymint, kokį laikraštį norima užsisakyti.

«Lietuvio» Redakcijoj galima pirkti ir pavieniais numeriais visokių lietuviškų laikraščių.

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Astrida	15. 4. 36.
Jos. Charlotte	15. 5. 36.
Astrida	15. 6. 36.

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atidara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

— Spaudos žiniomis, italai jau baigia užimti svarbiausias abisiniečių pozicijas. Prieš smarkius italų puolimus abisiniečiai visiškai bejęgiai. Dauguma svetimųjų jau apėjo Abisinijos sostinę Adis Abebą, nes jau ir sostinė grėšia didelis pavojus. Naujais žinios praneša, kad abisiniečių kariuomenės dalys pasitraukė iš sostinės. Ant j Adis Abeba einančių kelių ir geležinkelio abisiniečiai sprogdina tiltus, kad sutrukdyti italams žygiuoti į sostinę.

— Vokiečiams sulaužius Lokarno sutartį, Turkija įteikė Tautų Sąjungai notą, kurioje reikalauja leisti sustiprinti Dardanėlius. Šis Turkijos reikalavimas sukėlė didelį nerimą Balkanų valstybėse. Europos politinė padėtis kaskart labiau komplikuoja ir vis bręsta nauji pavojai taikai.

— Londone pasibaigė pasitarimai tarp Anglijos, Belgijos ir Prancūzijos. Tų pasitarimų rezultatai oficialiai dar nežinomi. Laikraščiai pažymi, kad visos trys valstybės esančios vieno'o nusistatymo Vokietijos atžvilgiu.

— Telegrama iš Kauno praneša, kad ekonominės derybos tarp Lietuvos ir Vokietijos atidėtos. Dar kakturiais punktais nesustariama. Abiejų pusių pasiūlymai ir sąlygos dar bus nuodugniai išstudijuotos.

— Paskutinėmis dienomis įvairiose Ispanijos vietose vėl kilo politinis bruzdėjimas ir kruvini susirėmimai. Suimta virš 800 žmonių.

Šiomis dienomis Palestinoje kilo kruvini susirėmimai tarp žydų ir arabų. Per susirėmimus užmušta 16 žydų ir penki arabai. Sužeista 75 žydai ir 81 arabas. Arabai reikalauja, kad būtų visiškai uždrausta žydų emigracija Palestinon.

— Į Vengriją atvyko Lenkijos ministras pirmininkas Kosciolkovskis, kuriam suruoštas iškilmingas priėmimas. Jo kelionė turinti kaikiurių politinių tikslų.

— Lenkijoje, Lvovo mieste įvyko kruvini susirėmimai, per kuriuos užmušta 15 žmonių ir kelios dešimtys yra sužeistų.

— Austrijos policija Vienoje susėkė slaptą organizaciją, kuri ruošė sąmokslą prieš esančią tvarką. Suimta keletas asmenų.

— Tolimuose Rytuose vis dar neramu. Mongolijos ir Mandžurijos pasieny įvykė incidental labai pavojingo sartykius tarp Japonijos ir Rusijos.

— Smarkiai ruošiamasi Pan-Amerikos taikos konferencijai, kuri įvyks Buenos Aires mieste. Dideli paruošimai darbai vykdomi Vašingtone.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Išstremiami svatimšaliai.

Brzvilijos Respublikos Prezidentas pasirašė dekretą kuriuo išstremiama keletas svetimųjų ekstremistų iš Brazilijos teritorijos. Išstremiamųjų tarpe yra keletas lietuvių: Petras Genevičius, Antanas Eliujus, Jokubas Kris, V. Kisielius ir Domas Gutparaišis. Spėjama, kad kaikiurių iš jų pavardės iškreipytos.

Amatų mokyklų paroda.

Balandžio 18 d. S. Paulo mieste atidaryta profesinių bei amatų mokyklų dirbinių paroda Agua Branca parke. Atidario išimtinės dalyvavo estado gubernatoriums ir estado vyriausybės nariai. Paroda labai turtinga ir įdomi. Verta ir lietuviams pamatyti.

— Iš Rio de Janeiro pranešama, kad visi politiniai kaliniai, kurie buvo laikomi karo laive «Don Pedro I» pergabenti į kalėjimą ir atiduoti policijos žinion.

— Už priešvalstybinį veikimą iš įvairių įstaigų atleista daug tarnautojų.

— Per Santos pravažiavo žymus rusų kompozitorius Igor Stravinskis, kuris vyksta į Buenos Aires.

Liet. S-gai Brazilijoje reikalingi namai.

Lietuvių S-ga Brazilijoje nori rasti ir išnuomuoti namus Bom Retiro rajone kuriose tilptų Vysk. M. Valančiaus mokyklų ir kitos reikalingos įstaigos. Lietuviai gyvenantieji Bom Retiro rajone sužinoję apie išnuomojamus kokiems nors namus, prašomi pranešti S-gos reikalų vedėjui, rua Bandeirantes, 92.

Kiekvieno lietuviu namuose turi būti vytis.

Vytis — gražiausias lietuviu namo papuošalas. Gražų, ant šilko dažytą vytį su aksomo kraštais, galite gauti «Lietuvio» redakcijoj tik už 10 mil. reisu. Siūdoma ir į provinciją. Persiuntimas į provinciją kainuoja 28000. Visi lietuviu pasistenkiute įsigyti šį gražų ir kiekvienam lietuviu būtiną papuošalą vytį. Ant šilko pieštas vytis niekad nenublunka ir gali būti įdėtas ir į įvairius.

Parduodami namai ant išmokėto sklypo prie pat D. L. K. Vytauto mokyklos Vil'oj Belloj.

Kreiptis į V. Kuką arba į minėtą mokyklą.

Redakcijoj yra laišakai:

J. Apanavičius, J. Angulius, M. Baintėnė, K. Bulaukai, S. Čiurkinai, A. Grauzinai, G. Karvelienė, M. Kamarauskienė, A. Kreivenis, M. Pleckaitė, J. Pakenius, P. Pipirai, J. Rainius, S. Stasiulaitė, Iz. Stankevičius, K. Šmitai, A. Varai, V. Verbickai, J. Žilinskai.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirkę pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisu.

Administracija.

Lietuvaitės Brazilijoje teismas.

Praeitą šeštadienį S. Paulo Lietuvių Klubas suruošė lietuvių teismą L. Namų saloje, rua Bandeirantes Nr. 92. Šitoks teismas Brazilijoje lietuvių tarpe buvo suruoštas pirmą kartą. Dauguma žmonių panašaus teismo niekad nebuvo matę nei girdėję apie jį, todėl susirinkusioji publika teismu labai domėjosi.

Teismui pirmininkavo Lietuvos Konsulas p. P. Gaučys. Teismo nariais buvo p. F. Čemarka ir p. Džiugelienė. Lietuvių kaltinto prokurorai E. Pažėra ir J. Čiuvinskas. Gynė St. Vancevičius, L. Gaigalas ir p. Čemarkienė.

Įdomią kaltinamąją kalbą persakė pirmasis kaltintojas E. Pažėra, kuris kaltino lietuvių Brazilijoje 1. Nutautėjimu, 2. Kurimu šeimų su svetimtaučiais, 3. Sveikumo, moteriškumo stoka, 4. Vyriškių negerbimu, 5. Tikėjimo stoka, 6. Idealių stoka, materializmu, 7. Savo krašto bei tėvų meilės ir pagarbos stoka, 8. Ištvirkavimu ir girtavimu, 9. Kantrybės stoka, prietarų sekimu, dažymusi ir t. p. 10. Nesirūpinimu savęs aukėjimu ir švietimu bei kitais nusikaltimais. Antrasis kaltintojas p. J. Čiuvinskas, paremdamas pirmojo kaltinimus, įrodinėjo, kad lietuvių Brazilijoje visiškai ištvirko, apsilėjo ir yra verta pasmerkimo. Kaltintojas įrodinėjo įvairiais pavizdžiais ir gyvenimo faktais didelius lietuvių nusikaltimus. Pirmasis prokuroras reikalavo, kad teismas nubasintų lietuvių dešimčiai metų pataisos kalėjimo. Antrasis reikalavo pritaikyti kuogriežčiausias bausmes.

Pirmasis gynė St. Vancevičius, kuris įrodinėjo, kad dėl visų lietuvių primetamų nusikaltimų kaltas patsai gyvenimas, gyvenimo aplinkybės, kuriose lietuvių tenka gyventi. Labai daug yra kalti ir vyrai, kurie stumia lietuvių į nedorą gyvenimą, į dvasinį ir moralinį skurdą. Dauguma lietuvių tei primetamų nuodėmių neturi pagrindo.

Toliau kalbėjo gynėjas L. Gaigalas, kuris pataikė pirmojo gynėjo įrodymus irgi pažymėjo, kad kaltinant lietuvių reikia atsizvelgti į esamas sąlygas ir gyvenimo aplinkybes. Gynėjas p. Čemarkienė savo kalboje pažymėjo, kad lietuvių kaltinimai yra perdėti. Tikrumoje jie nėra tokie dideli ir baisūs, kaip kamu atrodo. Visi gynėjai prašė lietuvių išteisiinti.

Po gynėjų dar kalbėjo prokurorai kurie pataikė savo įrodymus ir reikalavo nubasinti lietuvių. Gynėjas St. Vancevičius dar kartą įrodinėjo lietuvių nekaltumą ir prašė jų išteisiinti.

Teismo pirmininkas pranešė, kad teismo sprendimas šiesiems paskelbtas vėliau. Toliau pažymėjo, kad toks teismas mūsų kolonijai esąs naudingas, nes jis iškelia kolonijos gyvenimo normalumą ir mūsų ligas, kurias mes pažinę privatome stengtis gydyti.

Publikos susidomėjimas buvo nepaprastas. Prokurorams karštai plojo vyrai, o gynėjams panešė ir moterys.

Dauguma lietuvių pagelauda, kad teismas būtų pakartotas ir kituose S. Paulo miesto rajonuose.

S. Paulo Lietuvių Klubas, kaip teko patirti, panašių teismų mano ir daugiau suruošti.

Sveičia.

«LIETUVIO» REDAKCIJAI SKUBIAI REIKALINGAS VAIKAS

mokantis lietuviškai rašyti ir skaityti. Kreiptis į redakciją darbo valandomis, rua Bandeirantes, 92.

Pasinaudokite proga pamatyti stebuklą!

Šeštadienį gegužės mėn. 2 d. Vila Anastazijos D-ro Jeno Ba-sanavičiaus mokyklos salėje

didelis VAKARAS

Bus vaidinama: 1) 5x1-1 (stebuklinga komedija). 2) Linksmi meno oga. 3) Šokiai, žaidimai, bufetas.

Pradžią 9 val. v., pabaigą 4 val. ryto.

Atsilankydami pasilinksminsite ir paremsite mokyklą, kurios naujai visas vakaro pelnas skiriamas.

Rusų orkestras su dainomis.
Kiekvieną vakarą
VISCORDE RIO BRANCO IR VICTORIA

Kampas gatvė

Bar Rio Branco

Linksmi laiką praleiskite aplankę

„BRASILTUR“

Braziliška turizmo agentūra

Pręca Ramos de Azavedo, 18-1 sblja

ŠAMADOS IR DOKUMENTAI
DEPOZITŲ GĖKIAI

LAIKAKORTĖS Į VISAS PASAULIO

ŠALIS.

Teisingas ir greitas patarnavimas

Palengviname mokėjimą.